

[Bente Juncker]

Lilli Gyldenkilde i, at det er forfejlet, at man bygger flere af dem. Det er plejehjemmene i gammeldags forstand, folk sukker efter – også de pårørende.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg synes, det er lidt forfriskende, at vi får denne lille debat, som jeg skal gøre mit til ikke bliver længere end mine to minutter. Jeg vil godt sige, at det, der skal til, er en samtale mellem boligministeren og socialministeren, for får kommunerne de samme vilkår at bygge plejehjem på, som de har for at bygge ældreboliger, vil de vælge nogle flere plejehjem i stedet for nogle flere ældreboliger.

Dorit Myltoft (RV):

Som medlem af den danske delegation har jeg netop i Interparlamentarisk Union været med til at drøfte ældreforsorg og ældrepolitik på verdensplan. Det gjorde et stort indtryk på mig, da flere af de afrikanske parlamentarikere fra talerstolen kunne berette om deres problemer med at sikre en ordentlig alderdom for et stigende antal ældre, når familiestrukturen er under forandring og en offentlig omsorg endnu er i støbeskeen. I modsætning hertil fortalte parlamentarikere fra f.eks. Iran og flere af landene i Fjernøsten, at her var omsorgen for ældre et familieanliggende.

I Danmark må vi konstatere, at der er en høj grad af forventning om, at offentlige serviceydelser i vidt omfang erstatter den hjælp, som tidligere blev ydet af familiemedlemmer. Det er det forventningsniveau, som forespørgselsdebatten i dag i al væsentlighed drejer sig om.

Socialkommissionen har udgivet et belysningsmateriale, og rapporten hedder: »De ældre«. Socialkommissionens egne konklusioner af rapporten har vi til gode 14 dage endnu. Jeg vil i dag på vegne af Det Radikale Venstre komme med vores holdning til problemområdet; siden får vi vel lejlighed til at forholde os til Socialkommissionens konklusioner.

Jeg vil tillade mig at citere fra rapporten »De ældre«, side 169 og 170, kapitlet »De ældres aktive tilværelse«:

»De fleste ældre er således i en situation, hvor de må omdefinere deres rolle i samfundet.«

Og længere fremme i teksten:

»Alderdommen er således i dag en periode, hvor man endnu har mange menneskelige og fysiske ressourcer. Den gennemsnitlige tilbagetrækningsalder i Danmark er for kvinder 60½ år og for mænd 62½ år. De fleste har dermed ca. en tredjedel af deres voksentilværelse tilbage ved tilbagetrækning fra arbejdslivet. Både for samfundet og for den enkelte er det derfor vigtigt, at man også i denne periode af livet deltager i det almindelige samfundsliv alt afhængigt af ens personlige ressourcer.«

Og det sidste citat:

»Det synes således at være vigtigt for den enkelte også i alderdommen at have en rolle, gennem hvilken man yder sit bidrag til gavn for andre end én selv.«

Det er ikke tilfældigt, at jeg som radikal netop falder over disse citater, for med det menneskesyn, som er grundlaget for radikal stiltingtag, betragter jeg dette med, hvordan man kan være til gavn, som den største udfordring til at finde ud af, hvilke rammer det offentlige kan sætte op for at forbedre de ældres vilkår.

Vi kan ikke forhindre, at alderdommens skavanker og gebrækkeligheder sætter ind, men vi kan lindre smerten. Vi kan ikke forhindre sorg og smerte i en livslang tilværelse, men vi kan værne om den enkeltes værdighed. Vi kan ikke forhindre, at kræfterne slår mindre og mindre til, men vi kan yde hjælp og omsorg, når kræfterne svigter.

Men vi skal forhindre, at et menneske føler sig kørt ud på et sidespor blot på grund af en fødselsdag.

Jeg blev helt fascineret af den konstatering i rapporten, at vi taler om en livsperiode, der for de fleste er en tredjedel af en voksentilværelse. Det får begrebet »livslang uddannelse« sat i et nyt lys og er et hidtil nedprioriteret aspekt i debatten. Men ikke desto mindre ses der rundt om mange tiltag for ældre i foreningslivet og inden for folkeoplysningens rammer.

Ældreomsorg er et kommunalt anliggende, og det kommunale selvstyre skal respekteres. Men naturligvis skal Folketinget diskutere de overordnede retningslinjer og afstikke nogle rammer, der kan ansprende det kommunale arbejde.

Som led i den kommunale beskæftigelsesindsats er der afsat flere ressourcer på ældreområdet. Dette skal ses sammen med, at hjem-